

Mottagare
Regionstyrelsen

Införande av en kultur- och fritidsnämnd Förslag till beslut i Regionstyrelsen

- Kultur- och fritidsberedningen fortsätter vara ett beredande organ till regionstyrelsen.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med avgörande om införande av nämnd i samband med budgetarbetet inför 2026.
- Regiondirektören får i uppdrag att utreda vilka verksamheter inom Region Gotland som bör ingå i en eventuell framtida nämnds ansvar.
- Regiondirektören får i uppdrag att i förvaltningens Mål och Budget 2026 inkludera äskanden för säkerställande av kultur- och fritidsavdelningens stödbehov.

Sammanfattning

16 juni 2017 tog regionfullmäktige beslut (RF §93) att kultur- och fritidsnämnden och tillhörande förvaltning from 1 januari 2018 skulle komma att läggas ned. Större delen av den dåvarande förvaltningen flyttades in som en avdelning inom regionstyrelseförvaltningen (förvaltningen). Med nedläggningen genomfördes en del av den besparing som uppdragits till kultur- och fritidsnämnden inom regionen. Den 26 oktober 2022 (RS §345) uppdrog regionstyrelsen regionstyrelseförvaltningen att förbereda införandet av en kultur- och fritidsnämnd från den 1 januari 2024. Till följd av den ekonomiska situationen i regionen uppdrog regionstyrelsen förvaltningen den 30 maj 2023 (RS §184) att återkomma med avgörandet att införa nämnd i samband med budgetarbetet under 2024. I samband med beslutet uppdrogs även förvaltningen att se över de interna stödstrukturerna i regionstyrelseförvaltningen för kultur- och fritidsavdelningen.

Förvaltningen har utifrån uppdragen genomlyst hur införandet kan ske och belyst vad det ger för ekonomiska konsekvenser även i relation till det stöd och den bemanning som idag finns.

Vid nedläggning av förvaltningen möjliggjordes besparingen genom att ett flertal chefstjänster och stödfunktioner minskade. Stödet inom förvaltningen var tänkt att till viss del ersätta minskningen. Över tid har det dock visat sig att arbete, arbetsmiljö och kvalitet har påverkats negativt.

Förvaltningens kultur- och fritidsavdelning bedöms inte till fullo kunna hantera uppdrag och kvalitetskrav som finns gällande t ex systematisk

kvalitetsuppföljning, riskanalyser, internkontrollplan, objektsförvaltning, arkivering med mera med de resurser som finns. Chefernas roller inom kultur- och fritidsavdelningen är komplexa och omfattande och det stöd som finns idag möjliggör inte kvalitet och proaktivitet. Det påverkar även arbetsmiljön negativt. För att säkra grundbemanningen bedömer förvaltningen att det krävs en ökning av 2,0 tjänster. Det skulle innebära ett ramtillskott på totalt 2,0 mnkr. När ramtillskott tillförts bedömer förvaltningen det möjligt att införa ny nämnd. En ny nämnd bedöms behöva en ramförstärkning på 1,65 mnkr främst i form av stödtjänster inom registratur, stadsekretariat, politiska tjänster och HR.

Då det ekonomiska läget för Region Gotland kommande år fortsatt ser kärvare ut bedömer förvaltningen att det inte är möjligt att prioritera införande av ny nämnd från 2025. Förvaltningen bedömer därför att Kultur- och fritidsberedningen bör fortsätta med sitt uppdrag tillsvidare.

Gällande förstärkning av Kultur- och fritidsavdelningens grundbemanning bedömer förvaltningen att det ekonomiska läget inte heller möjliggör en säkerställning av denna under 2025. Förvaltningen föreslår därför att äskandet fortsatt inkluderas i förvaltningens Mål och budget inför budget 2026.

Inför ett eventuellt beslut om införande av en Kultur- och fritidsnämnd bör även en översyn ha gjort kring verksamheter inom Region Gotlands övriga förvaltningar som har bäring på området och vart dessa verksamheter bör vara organiserade. Detta utifrån tanken att sammanhålla ansvaret för hela kultur- och fritidsområdet inom en och samma nämnd. Förvaltningen föreslår därför att regionstyrelsen ger regiondirektören ett sådant uppdrag att redovisa i anslutning till när beslut om införande av nämnd görs.

Ärendebeskrivning

Den 26 oktober 2022 (RS §345) uppdrog regionstyrelsen regionstyrelseförvaltningen att förbereda införandet av en kultur- och fritidsnämnd från den 1 januari 2024. I linje med detta uppdrog regionstyrelsen förvaltningen den 30 maj 2023 (RS §184 att återkomma med avgörandet att införa nämnd i samband med budgetarbetet under 2024. I samband med beslutet uppdrogs även förvaltningen att se över de interna stödstrukturerna i regionstyrelseförvaltningen för kultur- och fritidsavdelningen.

Förvaltningen har utifrån uppdraget genomlyst hur införandet kan ske och sett över vad det ger för ekonomiska konsekvenser samt försökt belysa behovet av grundbemanning.

19 juni 2017 tog regionfullmäktige beslut i ärendet Framtida kultur- och fritidsverksamhet i Region Gotland (RF § 93). Där beslutades att dåvarande kultur- och fritidsnämnd och tillhörande förvaltning skulle läggas ned från och med 1 januari 2018. Större delen av den dåvarande förvaltningen flyttades in som en avdelning inom regionstyrelseförvaltningen. Med nedläggning genomfördes en del av den besparing som uppdragits till kultur- och fritidsnämnden. Besparingen innebar att tidigare åtta chefer ersattes av 4,0 årsarbetskrafter samt att stödet från ekonom, verksamhetscontroller, ledningsstöd, stadssekreterare, minskade när avdelningen inkluderas i regionstyrelseförvaltningen.

Skillnaden i resurser för avdelningen från 2017 till 2024 är i stödfunktioner enligt följande;

Funktion	2017	2024
Ekonom	1,0	0,6
Verksamhetscontroller/ledningsstöd	1,0	0,5
Nämndsekreterare	0,5	0,25
Registrator	0,5	0,25
Kommunikatör	1,0	1,0
Chefer	8,0	4,0

2021 genomförde KPMG en uppföljande granskning av beslutet. Där synliggjordes att flera av de nedskärningar som gjorts inom stöd och administration inte till fullo kunnat mötas av regionstyrelseförvaltningen.

Idag ges inget ledningsstöd till avdelningen och den 0,5 helårsresurs som finns anställd som verksamhetscontroller delar sin heltid med uppdraget som administratör inom Kultursamverkansmodellen. Då inga ytterligare resurser för uppdragshantering funnits har omfördelning av arbetsuppgifter av denna tjänst krävts för att möjliggöra arbetet med t ex bidragsöversyner och framtagande av ny kulturplan. Därmed finns i dagsläget ingen resurs som arbetar med planering, uppföljning och kvalitetsarbete mer än chefer. Det blir en tydlig brist i det arbete som levereras men också i en försämrad förutsättning för avdelningens chefer.

Avdelningen har idag stöd av ekonom på 0,5 helårsresurs. Det innebär att inget proaktivt analysarbete eller stöd till chefer kring effektiviseringar, analyser och åtgärder kan möjliggöras. Avdelningen har en omfattande budget i form av många olika verksamheter som kräver tid och resurser. Utöver detta stödjer förvaltningens ekonomichef avdelningen på 0,1 del av sin tid.

För att nå upp i en grundbemanning på en nivå som möjliggör för avdelningen att säkerställa funktion, kvalitet och en god arbetsmiljö ser förvaltningen att 1,9 årsarbetskraft dvs 2,0 tjänster behöver tillföras. Detta i form av förstärkning inom funktionerna ledningsstöd (1,0), verksamhetscontroller (0,5) och ekonom (0,4). *Att säkerställa grundbemanningen- innebär en årlig ramförstärkning på 2 mnkr.*

Om en grundbemanning enligt ovan säkerställs kan en nämnd införas utan extra ramförstärkning inom avdelningen. Däremot krävs ramförstärkning för ärendehantering samt resurser för politiskt deltagande. Detta då fler möten tillförs till följd av inrättandet av arbetsutskott samt att nämnden behöver mötas fler gånger än dagens kultur- och fritidsberedning. Mötesfrekvens bedöms öka till 24 möten (åtta sammanträden, utskott och beredningar). Utöver det behöver en egen serie införas i diariet, fastställande av uppdrag/verksamhetsområde göras samt eget reglemente och delegationsordning göras. *Detta beräknas uppgå till en kostnadsökning på ca 0,75 tkr årligen.*

Utöver ärendehantering och politiska ersättningar krävs resurser för att täcka behovet av stödfunktioner;

Registrator behöver öka med 0,25 helårsresurs från dagens 0,25 till 0,5. En ny nämnd kräver hantering av en separat serie i diariet och samtliga handlingar för planering och uppföljning på nämndnivå. Antal ärenden och handlingar kommer med största sannolikhet att öka utöver det som står ovan.

Registratören blir också en del i expediering av beslut av nämnd.

Nämndsekreterare behöver öka med 0,5 helårsresurs från dagens 0,25 till 0,75. En ny nämnd gör att antalet sammanträden ökar (beredningar, arbetsutskott och nämndsmöten). Utskick av kallelser till dessa behöver hanteras och protokollförare behövs till alla sammanträden. Sammanträdesplan ska tas fram för nämnden och antalet ärenden och handlingar ställer ökade krav även inom denna tjänst.

HR-chef är svårbedömt vad gäller ökat behov av helårsresurs. Behov av förstärkning beror på att nämnden får personalansvar och ärenden som för avdelningen varit en del av förvaltningen behöver hanteras separat. Det behöver också hanteras i en annan tidscykel än de ärenden förvaltningen skriver fram till regionstyrelsen då en framtida kultur- och fritidsnämnd blir en facknämnd. Bedömningen är att helårsresursen behöver öka med 0,3 från dagens 0,1 till 0,4.

Totalt behövs resurser i ovan funktioner med ca 1,0 helårsresurs. Kostnaden beräknas till 0,9 mnkr.

För att sammanfatta krävs det 2,0 mnkr i ramförstärkning för att säkerställa grundbemanning och ytterligare 1,65 mnkr för att införa en kultur- och fritidsnämnd dvs totalt 3,65 mnkr.

Bedömning

Till följd av tidigare besparingar inom kultur- och fritidsområdet bedömer förvaltningen att den bemanning och det stöd avdelningen får del av inte är tillräckligt. Utan ramförstärkning är förvaltningens bedömning att kultur- och fritidsavdelning inte kan hantera de uppdrag och kvalitetskrav som finns gällande systematisk kvalitetsuppföljning, riskanalyser, internkontrollplan, objektsförvaltning, arkivering mm. Det går inte att nå upp till dessa med de resurser som finns. Inte heller kan arbetsmiljön säkerställas fullt ut för de chefer och medarbetare som finns inom avdelningen. Chefernas roller inom avdelningen är komplexa då flertal chefsroller minskat utan att uppdraget minskat.

Förvaltningen bedömer att införande av nämnd inte kan göras utan att grundbemanningen inom avdelningen stärks. Då det ekonomiska läget för Region Gotland kommande år ser kärvare ut och införandet av en kultur- och fritidsnämnd beräknas kräva ramtillskott på 3,65 mnkr bedömer förvaltningen att regionstyrelsen avvaktar med införandet till dess det finns ekonomiskt utrymme. Förvaltningen rekommenderar därför att kultur- och fritidsberedningen fortsätter med sitt uppdrag tillsvidare. Likväl bedömer

förvaltningen att den ekonomiska situationen inte heller möjliggör säkerställande av bemanning inom kultur- och fritidsavdelningen.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-23

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Angelica Andersson Fihn
Avdelningschef Kultur- och Fritid